

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2016-03-09
Meddelad i
Linköping

Mål nr
8119-15

SÖKANDE

Ariterm AB, 556353-8767
Flottiljvägen 15
392 41 Kalmar

Ombud: Matz Hed
med samma adress som ovan

MOTPARTER

1. Eskilstuna Energi och Miljö AB, 556935-7501
631 86 Eskilstuna

Ombud: Bolagsjuristen Sara Devida
Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljö
631 86 Eskilstuna

2. Värmeprodukter i Göteborg AB, 556587-9698
Box 9047
400 91 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena
vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF

KONKURRENSVERKET	
2016-03-10	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 241878

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00

E-post:
forvaltningsratten@linkoping.dom.se
www.forvaltningsratten@linkoping.domstol.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljö (ESEM) genomför på uppdrag från Eskilstuna Energi och Miljö AB (EEM) en upphandling avseende mobil fastbränsleeldad panncentral, referensnummer UH 15-36. Upphandlingen genomförs som förenklat förfarande enligt LUF och tilldelningsgrund är lägsta pris. EEM meddelade den 20 november 2015 ett beslut att Värmeprodukter i Göteborg AB (Värmeprodukter) tilldelas kontrakt i upphandlingen. Av upphandlingsprotokoll till beslutet framgår bl.a. följande. Inom anbuds tiden inkom sex anbud, varav endast anbud från Värmeprodukter och Nya Swebo Bioenergy AB (Swebo) kvalificerades. Anbud från Ariterm AB (Bolaget) kvalificerades inte med motiveringen att Bolaget inte uppfyller ställda krav på finansiell och ekonomisk ställning i enlighet med punkt AFB.52 i förfrågningsunderlaget.

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska förordna om rättelse med innebörden att en ny anbudsutvärdering genomförs varvid anbud från Bolaget tas med och anbud från Värmeprodukter och Swebo inte beaktas.

EEM och Värmeprodukter begär att ansökan om överprövning avslås.

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS HAR ANFÖRT

Bolaget

Bolagets anbud

EEM har brutit mot likabehandlingsprincipen i LUF då EEM har diskvalificerat Bolagets anbud utan att begära kompletterande uppgifter på samma sätt som Värmeprodukter gavs möjlighet angående moderbolagsgaranti.

Enligt punkten AFB.52 ska anbudsgivare som inte uppfyller UC riskklass 3 beredas möjlighet att inkomma med moderbolagsgaranti eller proprieborgen. Denna komplettering fick Värmeprodukter skicka in efter anbudsöppning medan Bolaget inte bereddes samma möjlighet. Bolaget har uppfattat att EEM ska begära in komplettering vid de fall anbudsgivaren har riskklass 1 eller 2 alternativt ingen siffra i enlighet med vad som anges i punkt AFB.314 i förfrågningsunderlaget.

Bolaget har i efterhand skickat in moderbolagsgaranti till EEM för att påvisa att Bolaget klarar kravet om riskklass. Bolaget nyttjar inte UC:s tjänst utan en annan tjänst som heter Credit safe och där erhöll Bolaget vid anbudstillfället en rating på 99 av 100.

Värmeprodukters och Swebos anbud

Värmeprodukters och Swebos anbud har antagits till prövning trots att de inte uppfyller samtliga ställa krav enligt förfrågningsunderlaget, vilket strider mot likabehandlingsprincipen enligt LUF.

Värmeprodukters anbud uppfyller inte följande krav:

- Kravet gällande CE-märkning av tryckkärl enligt punkten AFD.1 och Frågor och svar. I punkten AFD.1 anges att samtliga enheter ska följa svenska fastbränslenormer och tryckkärlsbestämmelser. Vidare har EEM på frågan ”Pannorna ska följa svenska fastbränslenormer och tryckkärlsbestämmelser, alltså CE godkänt tryckkärl?” svarat ”Ja”. Med dessa två texter står det klart att tryckkärlet ska vara CE märkt och alltså uppfylla PED 97/23/EG (tryckkärlsdirektivet) då det är den enda sättet att CE-märka ett tryckkärl. För att pannan ska uppfylla tryckkärlsdirektivet måste den konstrueras i enlighet med det. Detta har med mer än tryck och temperatur att göra. Det är en garanti att tryckkärlet uppfyller vissa krav på konstruktion och kvalitet. Att

EEM avser att använda lägre säkrings- och drifttemperatur har således inget med CE-märkningen av tryckkärlet att göra. Den av Värmeprodukter offererade pannan uppfyller inte kraven för CE-märkning av tryckkärl enligt tryckkärlsdirektivet vilket innebär att pannan saknar CE-märkning. Detta har Bolaget påtalat för EEM utan åtgärder.

- Värmeprodukters panna klarar inte kravet på drifttemperatur upp till 100 grader Celsius som ställts under Frågor och svar eftersom den enligt anbudet maximalt klarar 95 grader.
- Enligt punkten AFD.1 i förfrågningsunderlaget ska provdrift ingå i entreprenaden. Under provdrift är det entreprenören som normalt sett är ansvarig för driften och för alla kostnader och eventuella fel som kan uppkomma och måste avhjälpas. Kundens personal ska inte ansvara för provdriften då den inte är utbildad och inte har tagit över anläggningen formellt. I Värmeprodukters anbud (bilaga 11 offert teknisk specifikation TPC 400 kW sida 13) anges att provdrift inte ingår och således uppfyller anbudet inte ställt krav. Värmeprodukter har således frånskrivit sig från kostnaden och således inkommit med ett orent anbud som ska förkastas vid en ny utvärdering.
- Kravet som gäller vid prestandaprov enligt punkten AFD.361 i förfrågningsunderlaget. I Värmeprodukters anbud (bilaga 11 offert teknisk specifikation TPC 400 kW sida 16) anges att kostnader för stoftmätning inte ingår. Stoftmätning är det enda sättet att verifiera begärd prestanda på stofthalter och utgör en betydande kostnad. Denna kostnad har Värmeprodukter frånskrivit sig och har således inkommit med ett orent anbud som ska förkastas vid en ny utvärdering.

Swebos anbud uppfyller inte följande krav:

- Kravet gällande CE-märkning av tryckkärl enligt punkten AFD.1 och Frågor och svar. Den av Swebo offererade pannan uppfyller inte

kraven för CE-märkning av tryckkärl enligt tryckkärlsdirektivet vilket innebär att pannan saknar CE-märkning enligt 97/23/EG PED. Detta har Bolaget påtalat för EEM utan åtgärder.

- Swebos panna klarar inte heller kravet på drifttemperatur upp till 100 grader Celsius eftersom den enligt anbudet maximalt klarar 95 grader.

Bolagets skada

Genom att Bolagets anbud rätteligen skulle ha kvalificerats och anbuderna från Värmeprodukter och Swebo förkastats skulle Bolaget i egenskap av kvarvarande anbudsgivare tilldelats kontraktet. Som en direkt konsekvens av EEM:s agerande har alltså Bolaget lidit skada.

EEM

Den aktuella upphandlingen har genomförts korrekt utifrån förutsättningarna i förfrågningsunderlaget och med hänsyn tagen till samtliga grundläggande principer i LUF. Bolagets anbud har inte uppfyllt alla ställda krav vilket medfört att det rätteligen förkastats. Bolaget kan därmed inte riskera att lida skada och skäl för ingripande saknas därför.

Bolagets anbud

Under punkten AFB.52 i förfrågningsunderlaget ställs bl.a. krav på lämplighet såvitt avser anbudsgivares finansiella och ekonomiska ställning. Bolaget har riskklass 2 enligt UC och hade inte till sitt anbud bifogat vare sig proborgen eller moderbolagsgaranti i enlighet med vad som angetts i förfrågningsunderlaget, vilket resulterade i att Bolagets anbud förkastades då det inte uppfyllt ställt obligatoriskt krav.

Värmeprodukter har enligt UC riskklass F (Fusion) och har då såsom framgår av förfrågningsunderlaget möjlighet att uppfylla kravet med en godtagbar förklaring vilket Värmeprodukter på begäran från ESEM lämnade tillsammans med dokumentation till styrkande av att Värmeprodukters ekonomiska ställning uppfyller ställt krav.

Bolaget hävdar samma rätt till komplettering som Värmeprodukter har fått. Det framgår dock klart och tydligt av förfrågningsunderlaget att en sådan komplettering i efterhand inte är möjlig i Bolagets fall, detta på grund av den riskklass som Bolaget faller inom enligt UC. Ett tillåtande av en sådan komplettering skulle stå i direkt strid mot likabehandlingsprincipen vilken Bolaget självt menar att ESEM inte tillämpat.

Anbuden från Värmeprodukter och Swebo

I aktuellt förfrågningsunderlag framgår det klart och tydligt att förfrågan gäller en varmvattenpanna. Detta innebär att den maximala drifttemperaturen får vara 100 grader, vilket också har meddelats i upphandlingen genom ett publicerat svar på en fråga som ställts under Frågor och svar. Det vinnande anbudet från Värmeprodukter omfattar en panna med en drifttemperatur om 95 grader, vilket helt är i överensstämmelse med det som efterfrågats.

Vad gäller CE-märkning så har kraven i förfrågningsunderlaget anpassats efter kraven som gäller för *varmvattenpannor*, dvs. drifttemperatur mellan 90-100 grader gäller vilket medför en säkerhetstemperatur om 110 grader. Detta innebär att CE-märkningen inte får ske enligt tryckkärlsdirektivet 97/23/EG PED. Det krav på CE-märkning som har ställts i förfrågningsunderlaget gäller *kringutrustning för pannan* och inte *själva pannkroppen*. Anläggningen faller därmed under 8 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter om tryckbärande anordningar och allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna (AFS 1999:4) där följande noteras: "Tryckbärande anordning eller

aggregat som inte omfattas av 6 eller 7 §§ ska konstrueras och tillverkas enligt god teknisk praxis i något land inom EES för att säkerhetsställa att de kan användas på ett säkert sätt. Anordning och aggregaten ska åtföljas av de instruktioner som behövs för användningen. De ska vara märkta på ett sätt som gör det möjligt att identifiera tillverkaren eller dennes EES-etablerade ombud. Dessa anordningar och aggregat ska inte försees med CE-märkning”.

Både Värmeprodukters och Swebos anbud faller under ovan nämnda paragraf och uppfyller ställda krav. Anbudet har därmed rätteligen godkänts.

Bolaget har även gjort gällande att Värmeprodukters anbud inte omfattar provdrift. I anbudet står det på sidan 13 under rubriken “Provdrift” att *”Medverkan under eventuell provdrift ingår inte.”*. Här måste det röra sig om en misstolkning från Bolagets sida eftersom det måste stå klart för Bolaget såsom leverantör av varmvattenpannor att leverantörens medverkan under en formell provdrift vare sig är ett krav eller önskvärd då det kan innebära en risk tillika möjlighet för leverantören att justera delar som ska leda till ett godkänt provdriftsresultat.

Värmeprodukter

Bolaget har inte uppfyllt kravet på finansiell och ekonomisk ställning enligt förfrågningsunderlaget och lider därför inte skada av tilldelningen.

Värmeprodukter har inte lämnat någon moderbolagsgaranti då bolaget var i fusion.

Värmeprodukter valde en temperatur i mitten av intervallet 90-100 grader Celsius. Pannan kan köras på olika temperaturer efter önskemål, men mitt i intervallet torde vara mest korrekt.

Pannanläggningen CE-märks enligt gällande normer. I förfrågan framgår tydligt att detta är en varmvattenanläggning med maximalt 110 grader Celsius på maxtermostaten. Därmed sker CE-märkning enligt maskindirektiv och lågspänningsdirektiv. Pannan följer också tryckkärlsdirektivet men ska inte CE-märkas enligt denna norm. Detta gör att frågan ”Pannorna ska följa svenska fastbränslenormer och tryckkärlsbestämmelser alltså CE-godkänt tryckkärl?” inte kan besvaras med Ja eller Nej. Frågan är antagligen ställd med en baktanke och svaret är att pannorna följer svenska fastbränslenormer och tryckkärlsbestämmelser, det är samma regler som i hela EU. Detta betyder i sin tur att tryckkärlet följer tryckkärlsdirektivet, men CE-märks inte enligt det utan enligt andra direktiv. Ordet *alltså* i frågan är ett felaktigt påstående. Man kan konstatera att även i Frågor och svar återkommer ordet *värmeanläggning* ett flertal gånger, så det torde vara klart för alla anbudsgivare att förfrågan avser varmvattenanläggning och ej hetvattenanläggning. Samtliga anbudsgivare utom en har också uppfattat detta.

Provdrift sker alltid med beställarens personal. Om problem uppstår justerar leverantören anläggningen och ny provdrift görs. Detta är ett standardutförande som sker i nästan alla anläggningar där pannor levereras och installeras. Det Värmeprodukter angett i anbudet är att beställarens driftpersonal kör och övervakar pannan vid provdrift. I förfrågan står att leverantör får ha en man i anläggningen under provdrift om leverantören så önskar. Detta kan inte tolkas som ett obligatoriskt krav. På sida 1 i Värmeprodukters offert framgår att miljömätning ingår.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förfrågningsunderlaget

Av punkt AFB.314 *Kompletteringar till anbud* framgår följande.

Kompletteringar eller förtydliganden till anbudet kan endast ske på begäran av den upphandlande myndigheten eller dennes ombud. Om beställaren finner att anbud kan och bör kompletteras/förtydligas, kommer detta att meddelas anbudsgivaren. Anbudsgivaren får då information om vad, hur och när anbudet ska kompletteras eller förtydligas.

Av punkt AFB.52 *Prövning av anbudsgivares lämplighet* framgår, såvitt här är aktuellt, följande.

Prövning av anbudsgivares lämplighet kommer att ske med avseende på:

Finansiell och ekonomisk ställning

Anbudsgivare ska ha en god och stabil ekonomisk ställning med hänsyn till uppdragets omfattning samt ha tillgång till resurser som svarar mot anbudets omfattning och innehåll.

Anbudsgivarens finansiella och ekonomiska ställning kommer att bedömas efter Upplýsningscentralens företagsupplysning (UC) riskklass. Anbudsgivaren ska ha riskklass 3 eller högre. Riskklass 3 innebär en normal risk att företaget ska hamna på obestånd. ESEM kommer att ta ut en rapport från UC vid handläggningen av anbudsgivarens anbud.

I det fall anbudsgivaren har riskklass 1 eller 2 ska anbudsgivaren styrka sin ekonomiska ställning genom att tillhandahålla en finansiell säkerhet via avlämnande av moderbolagsgaranti i form av proprieborgen eller proprieborgen utfärdad av annan garant. [...]

Om anbudsgivaren inte kan erhålla en riskklassificering med siffror hos UC, kan kravet ovan ändå uppfyllas genom att anbudsgivaren vid begäran från ESEM inkommer med en godtagbar skriftlig förklaring till detta samt till förklaringen bifogar dokumentation som styrker att företaget ekonomiska ställning motsvarar ovanstående krav.

Av punkt AFD.1 *Omfattning* framgår, såvitt här är aktuellt, följande:

Totalentreprenaden omfattar en komplett leverans och byggnation av en enhet som ersätter befintlig värmeanläggning bestående av värmepump och oljepanna. Anläggningen ska bestå av en transportabel panncentral i enlighet med en pelletspanna om 400 kW med en biodieseleldad reservpanna om 400 kW. [...] Övriga system/enheter som ska ingå är följande:

[...]

- *Samtliga enheter ska följa svenska fastbränslenormer och tryckkärlsbestämmelser.*

Av *Frågor och svar* i upphandlingen framgår, i nu aktuellt hänseende, följande.

Fråga: Teknisk rambeskrivning. För att anbudet ska bli kalkylerbart bör upphandlande organ specificera vissa saker som entreprenören ska förhålla sig till [...]

Svar: Rörledning mellan varmvattenanläggning och VVX skola DN 50

[...]

- *Säkerhetstemperatur panna 110 grader C*
- *Drifttemperatur 90-100 grader C*

Fråga: Pannorna ska följa svenska fastbränslenormer och tryckkärlsbestämmelser alltså CE godkänt tryckkärl?

Svar: Ja

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

En upphandlande enhet har en långtgående frihet att utforma förfrågningsunderlaget och ställa de krav som den anser behövs för att säkerställa syftet med upphandlingen, förutsatt att kraven inte strider mot LUF och däri angivna unionsrättsliga principer. I den mån en upphandlande enhet i förfrågningsunderlaget anger kvalificeringskrav eller administrativa, tekniska samt kommersiella krav som är absoluta är därmed utgångspunkten att anbudsgivarna, för att de ska tillåtas tilldelas kontraktet i upphandlingen, genom sina anbud måste visa att de fullt ut uppfyller sådana krav.

Det åligger den part som gör gällande att en upphandlande enhet brutit mot bestämmelserna i LUF att visa att skäl för åtgärd föreligger enligt nämndlagstiftning.

Bolagets anbud

Kravet på att anbudsgivaren har en god och stabil ekonomisk ställning med hänsyn till uppdragets omfattning är enligt den tydliga lydelsen av punkten AFB.52 i förfrågningsunderlaget ett kvalificeringskrav som måste vara uppfyllt av en anbudsgivare för att dess anbud ska upptas till slutlig anbudsutvärdering. Av den aktuella punkten framgår vidare klart och tydligt att anbudsgivarens uppfyllelse av detta krav kommer att bedömas efter UC:s riskklass och att den anbudsgivare som har riskklass 1 eller 2 ska styrka uppfyllelsen av kravet genom att tillhandahålla en finansiell säkerhet via avlämnande av moderbolagsgaranti i form av proprieborgen eller proprieborgen utfärdad av annan garant.

Bolaget har i målet inte framfört någon invändning mot kravet som sådant men gjort gällande att Bolaget borde ha beretts möjlighet att komplettera sitt anbud med en moderbolagsgaranti på samma sätt som Värmeprodukter tilläts göra en komplettering avseende samma krav.

Förvaltningsrätten konstaterar att då Bolaget vid tidpunkten för anbudets inlämnande hade riskklass 2 enligt UC och inte tillsammans med anbudet tillhandahöll erforderlig finansiell säkerhet enligt den aktuella punktens lydelse, har Bolaget inte uppfyllt ställt kvalificeringskrav rörande finansiell och ekonomisk ställning. Någon skyldighet eller möjlighet för EEM att tillåta Bolaget läka denna brist kan inte anses föreligga. EEM har därför haft fog för att inte uppta Bolagets anbud till slutlig anbudsutvärdering.

Vad sedan beträffar det faktum att Värmeprodukter tilläts komplettera sitt anbud för att påvisa uppfyllelsen av det aktuella kravet framgår det redan av punkten AFB.52 i aktuellt avseende att en anbudsgivare som inte kan erhålla en riskklassificering med siffror hos UC kan ändå uppfylla kravet genom att *vid begäran från ESEM* inkomma med en godtagbar skriftlig förklaring och dokumentation som styrker att företagets ekonomiska ställning motsvarar ställda krav. Eftersom Värmeprodukter hade riskklass F (Fusion) och ESEM begärde att Värmeprodukter skulle inkomma med komplettering enligt ovan har något brott mot likabehandlingsprincipen inte begåtts på sätt som Bolaget gjort gällande.

Värmeprodukters och Swebos anbud

Om en anbudsgivares anbud rätteligen har förkastats i kvalificeringsfasen kan ofta bedömningen göras att denne inte kan anses lida skada av att en upphandlande enhet inte har beaktat att även annan anbudsgivare haft brister i sitt anbud. Det har emellertid i rättspraxis (se t.ex. EU-domstolens avgörande i mål C-100/12 Fastweb, Kammarätten i Göteborgs avgöranden i mål 665-11, 6966-11 och 1336-13 samt Kammarätten i Jönköpings avgörande i mål nr 2658-2667-13) klargjorts att en anbudsgivare anses riskera att lida skada då även kvarvarande anbud borde ha förkastats eftersom ett bifall till en invändning om att en upphandlande enhet har utvärderat kvarvarande anbud i strid med upphandlingslagstiftningen när de rätteligen borde ha förkastats, skulle kunna få till följd att upphandlingen görs om och således ge möjlighet till intresserade leverantörer att vid en ny upphandling lämna anbud och att tilldelas kontrakt.

Med beaktande av att endast två anbudsgivare kvalificerades i upphandlingen och att Bolaget framfört invändningen att båda dessas anbud brister i uppfyllelse av ställda obligatoriska krav föreligger skäl att, i enlighet med det ovanstående, sakpröva vad Bolaget anfört i denna del.

Bolaget har inledningsvis gjort gällande att de offererade pannorna av både Värmeprodukter och Swebo inte uppfyller ställda krav på CE-märkning och drifttemperatur.

Bolaget har hävdatt att EEM i upphandlingen har ställt ett obligatoriskt krav om CE-märkning av pannan genom skrivelsen i punkten AFD.1 om att samtliga enheter ska följa svenska fastbränslenormer och tryckkärlsbestämmelser samt genom att svara ”Ja” på frågan ”Pannorna ska följa svenska fastbränslenormer och tryckkärlsbestämmelser, alltså CE godkänt tryckkärl?”.

EEM har i sin tur förklarat att, då upphandlingsföremålet är en varmvattenpanna med en säkerhetstemperatur om 110 grader, får en sådan panna enligt vad som anges i 8 § AFS 1999:4 inte CE-märkas och det krav på CE-märkning som ställts i punkten AFD.185 *CE-märkning av sammansatta maskindelar* i förfrågningsunderlaget således endast gäller kringutrustning för pannan och inte själva pannkroppen, varför både Värmeprodukters och Swebos anbud uppfyller ställda krav.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att det är den upphandlande enheten som väljer vad som ska upphandlas och vilka krav det ställs på upphandlingsföremålet. Med utgångspunkt i detta är då också den upphandlande myndighetens uppfattning av vilka krav som ställts i upphandlingen som förvaltningsrätten har att utgå ifrån med mindre sökanden förmått visa stöd för en annan tolkning av förfrågningsunderlaget.

Bolaget har i målet inte ifrågasatt att EEM genom sitt svar under Frågor och svar har förtydligat att det som ska offereras är en varmvattenpanna och inte heller EEM:s påstående att sådana pannor enligt 8 § AFS 1999:4 inte får CE-märkas. Mot denna bakgrund och då det enligt förfrågningsunderlaget

finns delar av den utrustning som ska offereras som ska CE-märkas kan EEM:s jakande svar på frågan ”*Pannorna ska följa svenska fastbränslenormer och tryckkärlsbestämmelser alltså CE godkänt tryckkärl*” enligt förvaltningsrätten inte tolkas på det sätt som Bolaget gjort gällande, nämligen att det skulle föreligga ett krav på CE-märkning av själva varmvattenpannan. Något skäl att förkasta Värmeprodukters och Swebos anbud till följd av bristande uppfyllelse av ett obligatoriskt krav i denna del finns därför inte.

Vad sedan gäller kravet på drifttemperatur framgår det klart och tydligt av det som EEM angett i sitt svar under Frågor och svar att kravet innebär att den offererade pannans drifttemperatur ska vara i intervallet 90 till 100 grader Celsius. Både Värmeprodukters och Swebos offererade pannor har en drifttemperatur på maximalt 95 grader Celsius och uppfyller således det ställda kravet.

Med beaktande av bedömningen ovan saknas anledning att pröva vad Bolaget i övrigt gjort gällande beträffande Värmeprodukters anbud eftersom EEM, oberoende av bedömningen rörande dessa påstådda brister, i vart fall haft utrymme att tilldela kontraktet till Swebo som enligt ovan rätteligen har kvalificerats till en slutlig anbudsutvärdering.

Mot bakgrund av det anförda saknas skäl att förordna om ingripande enligt 16 kap. 6 § LUF. Ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D-LOU)

Tomas Kjellgren

Föredragande har varit Stefka Bokmark.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

